ศรายุทธ ผลโพธิ์ 2549: การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำ: กรณีศึกษาเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยาระหว่างกรุงเทพมหานครถึงพระนครศรีอยุธยา ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พืชสวน) สาขาพืชสวน ภาควิชาพืชสวน ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อลิศรา มีนะกนิษฐ, Ph. D. 265 หน้า
ISBN 974-16-1328-8

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำอย่างยั่งยืนบนเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยาระหว่างกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ทำการศึกษาถึง 1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวริมน้ำตลอดเส้นทางและจัดลำดับศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว 2) โครงสร้าง ทัศนคติ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการ 3) ปัญหาและความพร้อมในด้านการบริการของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนรวมทั้งชุมชนท้องถิ่น 4) ศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดดังกล่าวมาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำอย่างยั่งยืน ขั้นตอนการศึกษาใช้วิธีการสำรวจและการออกแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ส่วนข้อมูลทุติยภูมิใช้วิธีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและสถิติเชิงพรรณนา

ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวริมน้ำทั้งสิ้น 23 แห่ง ตั้งอยู่ในจังหวัดนนทบุรี 8 แห่ง ปทุมธานี 12 แห่ง และพระนครศรีอยุธยา 3 แห่ง จากการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวพบว่าสามารถแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามระดับศักยภาพได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพระดับสูง 4 แห่ง ระดับปานกลาง 7 แห่ง และระดับต่ำ 12 แห่ง ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบสำคัญได้แก่ 1) ปัญหาด้านทรัพยากรท่องเที่ยวที่ขาดการบูรณปฏิสังขรณ์ ปรับปรุงภูมิทัศน์ และการดูแลที่ต่อเนื่อง 2) ด้านการตลาดได้แก่ เส้นทางการท่องเที่ยวไม่หลากหลายและขาดการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว และ3) ปัญหาด้านการบริการของหน่วยงานของรัฐบาล เอกชนและชุมชนท้องถิ่น พบว่าปัญหาที่สำคัญก็คือ การขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการในด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งขาดการร่วมมือในการทำงานเพื่อปรับปรุงงานบริการร่วมกัน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำอย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา 3 องค์ประกอบหลักดังกล่าวได้แก่ 1) การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ให้มีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว มีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง วางแผนอนุรักษ์สภาพแวดล้อมบริเวณภายในและภายนอกแหล่งท่องเที่ยว และดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 2) การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว โดยพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำเป็น 2 รูปแบบด้วยกันคือ รูปแบบที่ 1 เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวในช่วงสั้นๆ มี 3 เส้นทาง รูปแบบที่ 2 เส้นทางการท่องเที่ยวโดยเรือหัวร์มี 2 เส้นทาง นอกจากนี้ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น 3) การพัฒนาด้านการบริการของแต่ละหน่วยงานนั้นควรมีการปรับปรุงจุดด้อยในการบริการของตนเองและควรมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน จะช่วยทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่อประธานกรรมการ 20 / มี.ค. / 49

Sarayut Phonpho 2006: The Development of waterway Tourism: A Case Study of the Chao Phraya River, Bangkok-Ayutthaya Route. Doctor of Philosophy (Horticulture), Major Field: Horticulture, Department of Horticulture. Thesis Advisor: Assistant Professor Alisara Menakanit, Ph. D. 265 pages.
ISBN 974-16-1328-8

The objective of this study is to propose the guidelines for sustainable waterway tourism development along the Chao Phraya River, Bangkok-Ayutthaya Route. The studies include: 1) the potential of tourist destinations along the route 2) personal information of tourists including attitudes and satisfactions with the services 3) problems and readiness of the existing services provided by private sectors, government sectors and local communities and 4) studying the new potential tourist destinations and route trips. The results were analyzed and create the guidelines for sustainable development of waterway tourism. The research methods compose of surveying and questionnaires to acquire primary data, and literature review for secondary data. The data are statistically and descriptively analyzed.

The survey results show that there are 23 waterway tourist destinations, 8 in Nonthaburi, 12 in Pathumthani and 3 in Ayutthaya. The results of potential evaluation are: 4 tourist destinations are of high potential, 7 of medium potential and 12 of low potential. The problems of waterway tourism compose of 3 factors: 1) tourist attraction: the lack of continuous maintenance of tourist destinations 2) tourist marketing: the problems of tourism marketing, which are the limited and inefficient provision for dissemination of tourist information 3) tourist services: the problem of services of government sector, private sectors and local communities such as the staff's lack of tourism knowledge and the lack of cooperation among involved parties. The guidelines for sustainable development of waterway tourism are separated into three factors accordingly: 1) tourism resources development by improving the deteriorated tourist destinations, continuous maintenance, planning for environmental conservation both inside and outside tourist destinations, and providing security for tourists 2) tourism marketing development by creating two patterns of waterway route trips: the first one is the short 3 route trips and the second one is the long 2 route trips by private company boat services. Moreover tourist information should be widely disseminated and 3) service development from each sector by the improvement of weak points and closer cooperation among government sector, private sector and local communities for sustainable tourism development.

Sarayut Phonpho. Alisara Menakanit 20 / Mar. / 2006

Student's signature Thesis Advisor's signature